

EESTI PÕHJAVEEKOMISJON

Koosoleku protokoll nr 145

Aeg: 29.10.2015

Koht: Narva mnt 7a

Koosoleku juhataja: Kersti Türk

Protokollis: Andres Marandi

Koosolekul osalenud PVK liikmed: Andres Marandi, Leonid Savitski, Madis Metsur, Siim Väikmann, Hedi Schvede, Kadri Haamer

Kutsutud: Anneli Kruve ja Jaanus Liigand TÜ Keemia Instituudist ning Kai Künis-Beres Tallinna Tehnikaülikooli Meresüsteemide Instituudist.

Päevakord:

1. AS Maves uuringu "Tallinna Ordoviitsiumi-Kambriumi Lasnamäe ja Nõmme kinnitatud põhjaveevarude ümberhindamise uuring" arutelu ja hinnangu andmine
2. Põhjaveevarude hindamise aruande koostamise juhendi vajalikkuse arutelu
3. TÜ Keemia Instituudi ettekanne uutest orgaaniliste ühendite määramise meetoditest
4. Kai Künis-Beres'i ettekanne põhjavee loodulikust mikrofloorast

1. AS Maves uuringu "Tallinna Ordoviitsiumi-Kambriumi Lasnamäe ja Nõmme kinnitatud põhjaveevarude ümberhindamise uuring" arutelu ja hinnangu andmine

AS Maves tegi uuringus parandused vastavalt eelmise komisjoni istungi (10.09.2015) ajal esitatud kommentaaridele ja koostas selgitava tabeli muudatustest aruandes. Kõik materjalid olid enne käesolevat koosolekut saadetud PVK liikmetele. Aruandele lisati Lisa 6, kus esitatakse hüdrogeoloogilise mudeli HTR2015 detailsem kirjeldus. Põhjaveevaru hindamisel kasutatud perspektiivse veevõtu prognoosid üksikutest puurkaevudest ei kohaldu alati vee erikasutusloa väljaandmisel suurima lubatud veevõtuna puurkaevust.

PVK otsustas kinnitada Tallinna Lasnamäe ja Nõmme piirkonna Ordoviitsiumi-Kambriumi veekihi põhjaveevarud järgnevas koguses:

Põhjaveemaardla	Veekiht	Põhjaveemaardla ala	Põhjavee tarbevaru m ³ /d	Veevaru kategooria ja otstarve	Kehtivuse lõpp
Tallinn	Ordoviitsiumi-Kambriumi (O-C)	Lasnamäe (2) 26.90 km ²	1000	T ₂ Joogivesi	31.12.2042
		Nõmme (7) 29.17 km ²	3500	T ₁ Joogivesi	31.12.2042

2. Põhjaveevarude hindamise aruande koostamise juhendi vajalikkuse arutelu

Põhjaveevarude hindamisel on kasutusele võetud uusi arvutusmeetodeid, mis on teinud keerukamaks nii varude hindaja, uuringu tellija kui ka uuringuaruande hindaja töö.

Lisandunud on ka uusi hüdrogeoloogiliste tööde tegevuslubade omanikke hüdrogeoloogiliste uuringute valdkonnas, kes lähiaastatel hakkavad põhjaveevarude hindamisega tegelema.

Aastatel 2018-2020 lõpeb paljude Eesti suuremate veehaarete põhjaveevarude kehtivuse aeg, mis tähendab seda, et ees seisab nende põhjavee tarbevarude ümberhindamise pingeline

periood. Hetkel on kehtiv põhjaveevarude hindamise kord üsna napsõnaline ning jätab palju tõlgendusruumi hindajatele. Seetõttu on ka uuringute aruannete sisus ja struktuuris suuri erinevusi ning nende objektiivne hindamine seetõttu ka raskendatud.

K. Türk tutvustas Eestis hetkel kehtivaid juhendeid ja meetodikate kirjeldusi muudest valdkondadest, millele järgnes PVK arutelu. PVK leidis, et juhend on vajalik ning otsustas järgnevatel istungitel teema aruteluga jätkata. Samas sooviti, et K. Türk tutvustaks väljapakutud ettepanekut juhendi koostamise osas Keskkonnaministeeriumis ning Keskkonnaametis, kuivõrd nemad on põhjaveevarude hindamiste aruannete lõpptarbijad. Põhjaveevarude hindamise uuringu lõpptarbijad peaksid kõigepealt defineerima, mida põhjaveevarude hindamise aruannetest eelkõige soovitakse ning seejärel saab hakata koostama edasisi tingimusi juhendi koostamise, vormistamise, meetodika jms kohta.

3. TÜ Keemia instituudi ettekanne uutest orgaaniliste ühendite määramise meetoditest

TÜ Keemia Instituudi teadur Anneli Krüge tutvustas instituudis kavandatavat uuringut, mis annaks ülevaate Eesti põhjavees esinevatest saasteainetest ja kirjeldaks võimalusi orgaaniliste komponentide (pestitsiidid, farmakoloogilised jääkained) määramisel. Plaanis ei ole keskenduda mitte reguleeritud ja seetõttu juba jälgitavatele saasteainetele, vaid üritada määrata kas ja milliseid reguleerimata saasteaineid Eesti põhjavees esineb (pestitsiidid, farmaatsiatööstuse jäägid jne.). Seda võimaldab teha instituudi kasutuses olev äärmiselt võimekas ja ka haruldane Fourier teisendusega ioon tsüklotron resonants massispektromeetria meetod. Uuringu järgmistes etappides saab hiljem keskenduda soovi korral ka konkreetsetele saasteainetele. Vastavalt koormusallikatele saab kindlaks teha potentsiaalselt ohtlikud ained põhjaveekogumile. Euroopa Liidus on heaks on kiidetud järk-järguline lähenemine ohtlike ainete uurimisele põhjavees, esimese etapina on kogutud andmeid farmaatsiatööstusest pärit ohtlike ainete leviku kohta põhjavees.

4. Kai Künnis-Beres'i ettekanne põhjavee looduslikust mikrofloorast

Kai Künnis-Beres tutvustas oma uurimistulemusi Eesti põhjaveekihtide mikrofloorast. Põhjavees looduslikult esinevad bakterid (raua- ja väävlbakterid) võivad teatud tingimustel muuta põhjavee puhastamiseks seatud filtersüsteemid kasututeks, kuna nad kasutavad filtrites olevat aktiivmaterjali (Mn ühendid) oma elutegevuseks. Et tagada põhjavee filtreerimisseadmete efektiivne töö, tuleb lisaks põhjavee üldkeemilisele koostisele omada ka teavet põhjavee loodusliku mikrofloora kohta. Põhjavee ökosüsteemid on bakterid ja fauna ning põhjavee ökoloogiline seire on hea vahend ökosüsteemidega seotuse kindlakstegemisel.

.....

/allkirjastatud digitaalselt/

Kersti Türk

Põhjaveekomisjoni esimees